

років, що їх розробили інститути спільно з науковими радами.

Важливою формою координації наукової роботи є залучення викладачів кафедр вузів до роботи над комплексними темами за планами академічних установ. Гуманітарні кафедри вузів стали постійними рецензентами праць, що виконуються академічними установами.

Діяльність бюро відділення в минулій п'ятирічці була спрямована на дальший розвиток наукових досліджень в галузі гуманітарних наук, підвищення ефективності, забезпечення виконання планів науково-дослідних праць. Особлива увага приділялась підготовці до відзначення 100-річчя з дня народження В. І. Леніна, розгортанню досліджень, пов'язаних з критикою буржуазних ідеологічних концепцій, стану роботи над найважливішими комплексними темами, питанням планування, видавничої діяльності, підготовки наукових кадрів тощо.

Аналізуючи наукову діяльність установ відділення в минулій п'ятирічці, доповідач підкреслив, що недоліки в розвитку суспільних наук, відзначені на XXIV з'їзді КПРС і XXIV з'їзді КП України, характерні і для гуманітарних наук. Зокрема, у доповіді було наголошено на низькій ефективності використання наукових кадрів, особливо докторів наук, недоліках і прорахунках у плануванні та організації науково-дослідного процесу. Незважаючи на те,

що академічні установи покликані розробляти магістральні напрями науки, розв'язувати найскладніші проблеми, структурні відділи інститутів, що, як правило, охоплюють цілі галузі науки, не завжди зосереджували свої зусилля на написанні капітальних праць. Суттєві недоліки наявні і в справі координації наукових досліджень, яка на сучасному етапі ще нерідко зводиться до епізодичних контактів з вузами.

Успішне розв'язання проблем, які впливають з історичних рішень XXIV з'їзду КПРС і XXIV з'їзду КП України, відзначив доповідач, матиме велике значення для практики комуністичного будівництва і, зокрема, для формування комуністичного світогляду нашого народу.

З доповідями про стан координації наукових досліджень у різних галузях гуманітарних наук виступили: *І. О. Дзевєрін* (літературознавство), *М. А. Жовтобрюх* (мовознавство), *В. Г. Бойко* (фольклористика та етнографія), *В. Д. Довженко* (мистецтвознавство).

У обговоренні доповіді взяли участь *Г. Д. Вервєс*, *Л. С. Паламарчук*, *М. М. Гордійчук*, *Ю. Г. Гошко*. З промовою на загальних зборах виступив віце-президент АН УРСР академік АН УРСР *І. К. Білодід*.

М. ГОНЧАРУК

ВІДЗНАЧЕННЯ 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В. М. ГНАТЮКА

12 травня 1971 р. відбулося урочисте засідання Відділення літератури, мови та мистецтвознавства АН УРСР, присвячене 100-річчю з дня народження академіка АН УРСР Володимира Михайловича Гнатюка.

Засідання вступним словом відкрив член-кореспондент АН УРСР *М. Є. Сиваченко*. Він наголосив на величезному значенні наукового доробку В. М. Гнатюка. В. М. Гнатюк є видатним збирачем і публікатором народної творчості, вдумливим і глибоким теоретиком у галузі фольклористики та етнографії, організатором наукової фольклористичної роботи, літературознавцем, мовознавцем і перекладачем. *М. Є. Сиваченко* схарактеризував внесок, що його зробив В. М. Гнатюк в українську культуру, підкреслив величезне наукове значення й актуальність його спадщини.

З доповіддю «В. М. Гнатюк — видатний український вчений-народознавець» виступив доктор філологічних наук *О. І. Дей*. Характеризуючи життєвий і творчий шлях

вченого, доповідач, зокрема, наголосив, що у своїй науковій, фольклористичній роботі В. М. Гнатюк майстерно поєднував історико-порівняльне вивчення фольклору з соціологічним підходом до його аналізу. *О. І. Дей* зупинився також на дружніх стосунках В. М. Гнатюка з видатними українськими і російськими культурними діячами того часу, зокрема на великій творчій дружбі видатного вченого з *І. Франком* та *М. Коцюбинським*. Значний внесок зробив В. М. Гнатюк і в розвиток всеслов'янської фольклористики, всебічно сприяв зміцненню творчих зв'язків української фольклористики з фольклористикою братніх слов'янських народів, знайомив світову громадськість, зокрема слов'янські народи, з культурою і побутом українського народу. *О. І. Дей* наголосив на важливості і необхідності дальшого вивчення величезної наукової спадщини В. М. Гнатюка, яка збагачує радянську фольклористику важливими теоретичними положеннями.

Ю. П.

* * *

22—23 травня ювілейні торжества з нагоди 100-річчя з дня народження академіка АН УРСР В. М. Гнатюка відбулися на Тернопільщині, батьківщині вченого. Сюди прибули науковці з Києва, Львова, Івано-Франківська. Відділення літератури, мови та мистецтвознавства АН УРСР, Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, Тернопільський краєзнавчий музей та Етнографічно-меморіальний музей В. Гнатюка у с. Велесневі організували ювілейну наукову республіканську конференцію, присвячену 100-річчю з дня народження В. Гнатюка. Конференція відбулася 22 травня в Будинку культури м. Монастирська. Її відкрив вступним словом секретар обкому КП України С. П. Нечай. Він говорив про роль В. Гнатюка в історії української культури, розповів про життя трудящих сучасної орденна Леніна Тернопільської області.

На конференції було заслухано і обговорено вісім доповідей і повідомлень, у яких висвітлювалася різнобічна наукова діяльність В. Гнатюка. Старший науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР М. Т. Яценко зупинився на питаннях взаємозв'язків і співпраці В. Гнатюка й Івана Франка. Про творчу дружбу В. Гнатюка з М. Коцюбинським і М. Горьким говорив у своїй доповіді професор Львівського університету М. Ф. Матвійчук. «В. Гнатюк і деякі питання текстології» — тема доповіді члена-кореспондента АН УРСР М. Є. Сиваченка. Питанням народної демонології в дослідженнях В. Гнатюка присвятив свій виступ доцент Тернопільського педінституту В. П. Андрієвський. Наукові праці В. Гнатюка про побут українців Галичини й Закарпаття проаналізувала старший науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського АН УРСР В. А. Маланчук. В. Гнатюка як дослідника давньої української літератури схарактеризував у своїй доповіді старший науковий співро-

бітник Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР О. В. Мишанич. Про роль В. Гнатюка у розвитку діалектологічних досліджень на Україні говорив науковий співробітник Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР А. М. Залеський. Працівник Львівського центрального історичного архіву О. Л. Купчинський зробив доповідь на тему «В. Гнатюк у львівських архівних матеріалах».

В обговоренні доповідей взяли участь завідувачі відділами Інституту фольклору, мистецтвознавства та етнографії ім. М. Т. Рильського О. І. Дей, Н. С. Шумада, директор Львівського етнографічного музею Ю. Г. Гошко, вчителька Тернопільської середньої школи № 10 Л. М. Нечай. Ю. Г. Гошко, зокрема, розповів про відзначення 100-річчя В. Гнатюка у Львові. З вітальним словом до учасників конференції звернувся перший секретар Монастирського РК КП України Я. М. Сорока. Для учасників конференції силами художньої самодіяльності району було дано концерт.

23 травня ювілейні торжества продовжувалися у с. Велесневі, рідному селі В. Гнатюка. О 12 год. дня біля музею В. Гнатюка відбувся мітинг. На трибуні — члени республіканського ювілейного комітету, представники партійних, радянських і громадських організацій. Перший секретар Монастирського райкому партії Я. М. Сорока звертається до присутніх і запрошує відкрити пам'ятник В. Гнатюку. Спадає біле полотнище, і на подвір'ї виростає бронзове погруддя В. Гнатюка. Автор пам'ятника скульптор Лука Біганіч. На мітингу виступили С. П. Нечай, О. І. Дей, М. Ф. Матвійчук, директор Буцацької середньої школи ім. В. Гнатюка М. В. Борицький, голова велеснівського колгоспу «30-річчя Жовтня» М. В. Лапка, учениця велеснівської восьмирічної школи Лариса Провальна. Учасники мітингу оглянули експозицію музею В. Гнатюка.

О. М.

ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

14 травня 1971 р. Відділення літератури, мови та мистецтвознавства АН УРСР провело наукову сесію, присвячену 100-річчю з дня народження видатного українського новеліста В. С. Стефаніка.

Відкрив сесію академік АН УРСР І. К. Білодід. Творчість В. Стефаніка — це одне з найвищих досягнень світового художнього слова ХХ ст., підкреслив він. Її сила і значення — в гостроті порушених соціальних проблем, у правдивому глибокому відтворенні духовного світу га-

лицького селянина-трударя. Високий мистецький рівень, ідейна наснаженість новел В. Стефаніка ставлять їх поряд з кращими зразками світової літератури. І. К. Білодід наголосив, що симпатії письменника завжди були на боці Радянської України: тут він мав ширих друзів, тут видавалися його твори. Як і С. Тудор, О. Гаврилюк, Я. Галан, П. Козланюк, Василь Стефанік був також «зачарований на Схід». Всі свої рукописи В. Стефанік заповідав Академії наук УРСР; зараз, як відомо, архів